

شاید ارگ پیش بینی می کرد

رضا قانعان

دامنه محدود استفاده از خبرگان فن مرمت و بسته عمل کردن، برای ارگ بم که نیازمند یک «طرح جهانی» است عواقب ناخوشایندی در پی خواهد داشت

بالاخره هماهنگیهای لازم انجام شد و من به اتفاق چهل دانشجوی ترم آخر رشته معماری عازم اردوبی علمی به منطقه جنوبی کشور شدیم. مقصد نهایی، کرمان از طریق یزد بود. در مرحله اول، بازدید از شهر کرمان و سپس بازدید از ارگ بم. صبح روز اول، به چه‌ها از بناهای تاریخی و ارزشمند شهر کرمان بازدید کردند و سپس عازم شهر بم شدیم. باوجود برنامه یزی انجام شده، کمی دیر به شهر بم رسیدیم و وقتی وارد ارگ بم شدیم که هوا داشت تاریک می شد. دانشجویان از دیدن این بنای عظیم خشتی، شگفت زده و متحیر بودند. یکی از چه‌ها در زمان بازدید می گفت: «حضور در ارگ بم در یک شب مهتابی چقدر خاطره انگیز است.» دانشجویان وقتی بازگشتن را شنیدند، همه اطرافم حلقه زدند. آنها می خواستند تا برنامه بازدیدها را عوض کنیم تا بتوانند روز بعد مجدداً به شهر بم بروند. بی سابقه بود چون معمولاً بعد مسافت، دانشجویان را هرگز به این فکر نمی انداخت اما آنها اصرار می خواندند تا به ارگ بم بازگردند. جمله یکی از دانشجویانم هنوز در ذهنم هست که می گفت: «استاد، شاید هیچ وقت این فرصت مجدداً برآیند می نیاید که ارگ بم را دوباره ببینیم.» و بقیه دانشجویان هم، با او همصدا شدند. به ناچار موافقت کردم. صبح روز بعد چه‌ها از کرمان به بم برگشتند و یک روز کامل را در ارگ بم بودند. آنها عکس گرفتند، فیلم تهیه کردند و با مردم خونگرم بم صحبت کردند. آنها با صفای وجودی خود با ارگ بم هم صحبت می کردند، گویا صحبت ها و مهمان نوازی مردم بم را در خشت خشت ارگ بم هم می دیدند. وقتی در جایخانه سنتی ارگ بم، دور هم جمع شدند، چقدر راضی بودند از اینکه دوباره به بم آمده بودند و آن را جزو بهترین سرفه‌سفرات خود می دانستند. در راه بازگشت، فکری به ذهنم راه یافت. چون این سفر با هم سفرهای بیان قبلی فرق کرده بود و یک گروه از دانشجویانم، رنج سفر را دوباره به جان خریده بودند و دوباره از ارگ بم بازدید کرده بودند، پس گزارش سفر آنها هم

کنند و برای ساختن مجدد من، اول مرا احساس کنند.» اولین جلسه کلاس درس مرمت این بنای، پس از زلزله بم هم حال هوای دیگری داشت، چه‌ها از دعوت پنهانی ارگ بم برای بازدید مجدد، سخن می گفتند و برای غم مردم خونگرم بم اشک می ریختند و خود را در غم آنها شریک می دانستند.» شاید ما آخرین هیأت علمی - دانشجویی بودیم که از ارگ بم با شرایط ویژه بازدید کردیم و شاید اولین گروه علمی - دانشجویی باشیم که مجدداً به آن باز خواهیم گشت، اما نه برای بازدید، بلکه برای مرمت و بازسازی ارگ بم.

در ارتباط با مرمت بزرگترین مجموعه خشتی جهان، با قدمتی بیش از دو هزار سال، اینجاب ضمن احترام گذاشتن به تخصص، تجربه مهندسی و مشاورین ایرانی، توصیه می نمایم که برای رسیدن به اهدافی والا از مرمت این بنای تاریخی، برای ارگ بم، یک طرح جهانی، بیسببی نمایم. اگر ارگ بم را ابتدا احساس کنیم و سپس همه دست به دست هم نهاده و با کمک متخصصین کشورها، صاحبان و طراحان تجربه در زمینه مرمت این بنای تاریخی، طرحی را که در آن مرمت های نوین طراحی و اجرای ملحوظ شده باشد، تهیه نماییم، مسلمان نخستین گام در راه تحول و دگرگونی در شیوه های سنتی و مرسوم کشورمان نیز برداشته می شود. محدود کردن دامنه استفاده از خبرگان فن مرمت و بسته عمل کردن، برای ارگ بم که نیازمند یک «طرح جهانی» است، عواقب ناخوشایندی در پی خواهد داشت.

اینجانب با نگاه کردن دوباره به ویرانه های ارگ بم و مرور خاطرات آخرین سفر علمی دانشجویی به آن، به فکر فرو می روم. می دانم که همه آنها می کرد و عشق دارند و به تروتهای فرهنگی کشور عزیزمان، ایران، عشق می ورزند، شاهد و ناظرند که چگونه بزرگترین مجموعه خشتی دنیا، باری می طبلد و شاید خیلی ها آماده اند تا کمک های بی دریغ خود را نثار این یادگار دو هزار و چهارصدساله کنند، پس چه نیوکست که مسئولان امر، راه را برای خدمت آنها باز کنند. اینجاب نیز به سهم خود آماده ام تا برای مرمت ارگ بم کمک و همراهی نمایم. از نوشتن این مقاله تا حضور

می خواستم به تهران برگردم، ارگ بم سکوت را شکست و گویی ندا سرداد که: «بیارم را به نسل جوان داده ام، آن را حفظ

توان محدود خویش، تلاش می کردم و کمک می دادم، با آنها همدردی می کردم و برای مصیبت هایشان اشک می ریختم. ارگ همچنان ساکت بود، و وقتی ارگ میخواست به تهران برگردم، ارگ بم سکوت را شکست و گویی ندا سرداد که: «بیارم را به نسل جوان داده ام، آن را حفظ

بوندند از جریان زندگی، اوج هنرمعماری، گذر از دیوارها و رسیدن به خاطره ها، بنای همیشه جاوید، محل ظهور عظمت، ۲۵۰۰ سال باخشت و بالاخره، یادمان عظمت و پایداری ایران.» به هر حال پس از شنیدن خبر زلزله به شهر بم رفتم. عمق فاجعه آنقدر زیاد بود که

در نامه ای به رئیس جمهور

جوانان اهوازی خواستار رسیدگی به وضعیت میراث فرهنگی خوزستان شدند

دربی انتشار اخباری در رسانه های مبتنی بر تخریب و غارت گسترده میراث فرهنگی ایران در استان خوزستان گروهی از نوجوانان و جوانان اهوازی، با نگارش نامه سرگشاده ای خطاب به «سید محمدخاتم» رئیس جمهوری اسلامی ایران خواستار دخالت وی برای نجات آثار به جای مانده از تمدن های کهن پیشین در خوزستان شدند. در این نامه با اشاره به اهمیت میراث فرهنگی خوزستان به عنوان بخشی از تاریخ هویت ایران و حتی فراتر از آن تمدن بزرگ بشر گفته شده: «اکنون پس از تخریب کلی بنییه زیرین تاریخ و تمدن بابل در عراق، فاجعه دیگری در حال رخ دادن است و آن خراب شدن چندین اثر باستانی عیلامی در خوزستان است که توسط عوامل مختلف صورت می پذیرد و هیچ نهادهای جوانگوی آن نیست. از مارس ۲۰۰۲ تا ژوئن ۲۰۰۴ یعنی در عرض ۱۵ ماه، ۸۲ مورد تخریب آثار باستانی و حفاری غیر مجاز در خوزستان انجام گرفته و بنا بر اظهارات کارشناسان میراث فرهنگی در صورت ادامه این وضع تا ۲ ماه دیگر نیمی از آثار باستانی خوزستان از بین خواهد رفت.»

نویسندگان نامه با ذکر جزئیات برخی تخریبهای و غارت های صورت گرفته در ایوان کرخه، تل برمی، جندی شاپور و اشفتک سلمان، اظهار داشته اند که سازمانهای ذیربط در کشور در حال تسویه حساب با یکدیگرند و اهمیت چندانی برای آثار تاریخی قائل نمی شوند. در نتیجه آنان ناگزیر شده اند که به بالاترین مقام اجرایی کشور رجوع کنند و دخالت وی را خواستار شوند.

جوانان اهوازی خطاب به رئیس جمهوری گفته اند: «ما جوانان خوزستانی خواستار توجه به فرهنگ و تاریخ این سرزمینیم، ما خواستار آنیم که شما به عنوان بالاترین مقام اجرایی کشور با اعزام نمایندگانی به خوزستان، به مسائل پیش آمده رسیدگی کنید. ما از شما خواهشمندیم از آنچه اتفاق می افتد، جلوگیری کنید تا این میراث ناکان بشریت، همچنان راه و روش زندگی را به ما آموزش دهد.

ما به عنوان کسانی که دلمان فقط و فقط به عشق وطن و فرهنگ آن می تپد به این مساله فکر می کنیم که پاسخی نسل های آینده را چه جای داد؟»

آگهی فراخوان نخست انتخاب پیمانکار

مناقصه شماره ۸۳/۰۹/۱۲

شهرداری شیراز

سازمان قطار شهری شیراز و حومه

سازمان قطار شهری شیراز و حومه (SURO) در نظر دارد، عملیات اجرایی سازه تونل نیمه عمیق در حد فاصل بلوار مهر تا انتهای ایستگاه مطهری (قطعه ۷ اجرایی) واقع در خیابان قصر دشت به طول تقریبی ۱۰۳۰ متر را بر اساس فهرست بهای راه و باند سال ۱۳۸۳ مطابق تصویب نامه هیأت وزیران به پیمانکاران دارای پایه دو حمل و نقل با ظرفیت کاری آزاد از سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور ارجاع نماید.

لذا به موجب این فراخوان از پیمانکاران واجد شرایط دعوت به عمل می آید برای خرید اسناد توان اجرایی کار از تاریخ درج آگهی به مدت یک هفته به مهندسین مشاور هگزا واقع در تهران، خیابان مطهری، خیابان مفتح، جنب پمپ بنزین، کوچه درفش، شماره ۲۲، تلفن: ۸۳۰۳۶۸۶ و ۸۸۴۸۸۹۸ مراجعه و با پرداخت مبلغ یکصد هزار ریال اسناد فوق الذکر را دریافت دارند و حداکثر تا پایان ساعت اداری روز ۸۳/۹/۱۰ اسناد توان اجرایی را تکمیل و به دفتر مهندسین مشاور هگزا تحویل نمایند.

سازمان قطار شهری شیراز و حومه

آگهی فراخوان نخست انتخاب پیمانکار

مناقصه شماره ۸۳/۰۹/۱۱

شهرداری شیراز

سازمان قطار شهری شیراز و حومه

سازمان قطار شهری شیراز و حومه (SURO) در نظر دارد، عملیات اجرایی سازه تونل نیمه عمیق در حد فاصل ابتدای ایستگاه قصر دشت تا بلوار مهر (قطعه ۶ اجرایی) واقع در خیابان قصر دشت به طول تقریبی ۱۲۷۵ متر را بر اساس فهرست بهای راه و باند سال ۱۳۸۳ مطابق تصویب نامه هیأت وزیران به پیمانکاران دارای پایه دو حمل و نقل با ظرفیت کاری آزاد از سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور ارجاع نماید.

لذا به موجب این فراخوان از پیمانکاران واجد شرایط دعوت به عمل می آید برای خرید اسناد توان اجرایی کار از تاریخ درج آگهی به مدت یک هفته به مهندسین مشاور هگزا واقع در تهران، خیابان مطهری، خیابان مفتح، جنب پمپ بنزین، کوچه درفش، شماره ۲۲، تلفن: ۸۳۰۳۶۸۶ و ۸۸۴۸۸۹۸ مراجعه و با پرداخت مبلغ یکصد هزار ریال اسناد فوق الذکر را دریافت دارند و حداکثر تا پایان ساعت اداری روز ۸۳/۹/۱۰ اسناد توان اجرایی را تکمیل و به دفتر مهندسین مشاور هگزا تحویل نمایند.

سازمان قطار شهری شیراز و حومه